

Karta območja za sofinanciranje sanacije od žleda poškodovanih gozdov iz sredstev PRP 2014–2020

Lastniki gozdov so upravičeni do koriščenja sredstev za sanacijo gozdov poškodovanih od žleda v letu 2014 in posledično od podlubnikov iz PRP 2014–2020 na območju, kjer se je prirastni potencial zmanjšal za 20 % in več.

Pri določitvi tega območja so na ravni odseka seštete ocene zmanjšanja prirastnega potenciala zaradi žleda in zaradi namnožitve podlubnikov. Vsi odseki, pri katerih se je zaradi obeh motenj prirastni potencial zmanjšal za 20 % in več, tvorijo območje gozdov, na katerem so lastniki upravičeni do koriščenja sredstev za sanacijo ujm iz PRP 2014 – 2020. Takšnih odsekov je 6.210 in zajemajo površino 160.920 ha. Dodatno je tej površini prišteta še površina 20.067 ha, ki izhaja iz naknadno izločenih sestojev v odsekih, ki ne dosegajo 20 % zmanjšanja prirastnega potenciala. Skupna površina gozdov z zmanjšanim prirastnim potencialom tako znaša 180.987 ha (označeno z rdečo barvo na karti), kar predstavlja 30 % celotne površine gozdov poškodovanih zaradi žleda (2014). Površina celotnega območja poškodovanosti gozda od žleda je okvirno 600.000 ha in je na karti označena z rumeno barvo. Znotraj območja gozdov z zmanjšanim prirastnim potencialom za 20 % in več se nahajajo tudi površine v žledu bolj ali manj poškodovanega mladega gozda brez lesne zaloge (razvojna faza mladovje). Zaradi poškodb je treba v teh sestojih izvesti dodatna negovalna dela (npr. nega mladja, gošče in letvenjaka). Lastniki teh površin bodo na podlagi razpisa, ki bo predvidoma v letu 2016, za izvedena dodatna negovalna dela upravičeni do koriščenja sredstev za sanacijo ujm iz PRP 2014-2020.

Razlaga karte upravičenosti sofinanciranja podukrepa 8.4 »Ureditev gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov iz PRP 2014 – 2020

Do sredstev iz podukrepa 8.4 »Ureditev gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov iz PRP 2014–2020« so upravičene gozdne vlake, ki ležijo v rdečem območju in tiste, ki iz rumenega ali sivega območja (vsi gozdovi) prihajajo v rdeče območje ter omogočajo sanacijo poškodovanih gozdov.

Dostop do karte:

Do karte lahko dostopamo iz vstopne spletne strani ZGS

(http://www.zgs.si/zavod_za_gozdove_slovenije/index.html), kjer v skupini POVEZAVE izberemo povezavo do Pregledovalnika podatkov o gozdovih (Pregledovalnik GIS) ali enostavneje neposredno preko povezave

<http://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>

TEHNIČNA NAVODILA

a: Izbira tematike/sloja

V prvem koraku se na **pregledovalniku podatkov o gozdovih v drevesu slojev** izbere sloj, ki nas zanima (s kljukico). V našem primeru sta to sloja parcel (*Drevo slojev/prostorske enote/kataster*) in območje sanacije žledu (*Drevo slojev/Območje sanacije žledu*). Najdemo ga na predzadnji vrstici drevesa slojev. Območje se deli na območja z zmanjšanjem prirastnega potenciala 20% in več (rdeča barva) in na območja drugih gozdov, ki so bili poškodovani v žledu (rumena barva).

Drevo slojev

- Prostorske enote
 - Gozdnogospodarska območja
 - Gozdnogospodarske enote
 - Lovskoupravljalska območja
 - Krajevne enote
 - Revirji
 - Lovišča
 - Občine
 - Katastrske občine
 - Kataster**
- Prikaz gozdov
 - Odseki
 - Gozdni sestoji
 - Površine v zaraščanju
 - Krčitve gozdov
 - Gozdni rezervati
 - Varovalni gozdovi
 - Požarno ogroženi gozdovi
 - Gozdne ceste
 - Območja Natura 2000
- Vloge gozda
- Ekološke funkcije gozdov 1. stopnje
- Socialne funkcije gozdov 1. stopnje
- Proizvodne funkcije gozdov 1. stopnje
- Območje sanacije žledu**
 - Izguba prirastnega potenciala za 20 % in več**
 - Drugi gozdovi poškodovani v žledu**
- Kartne podlage

b: Iskanje zelene parcele

V **pregledovalniku podatkov o gozdovih** se izbere zavihek **Iskalniki**. Iskalnik parcel se poišče z drsnikom na predzadnjem mestu (*Digitalni katastrski načrt*). Parcele lahko iščemo po šifri ali imenu katastrske občine in oznaki parcele.

Ob poizvedbi se avtomatsko prikaže objekt (parcela) v primernem merilu. Območje sanacije (v kolikor je parcela del tega območja) je označeno z rdečo prosojno barvo.

Drevo slojev

Iskalniki

▲ **Odseki**

Gozdnogospodarska območja:
Izberite GGO

Oznaka odseka:
Vnesite oznako odseka.

Prikaži

▲ **Sestoji**

Gozdnogospodarska območja:
Izberite GGO

Oznaka odseka:
Vnesite oznako odseka.

Oznaka sestoja:
Vnesite oznako sestoja.

Prikaži

▲ **Digitalni katastrski načrt**

Katastrska občina:
Ime ali št. katastrske občine

Parcelna številka:
Parcelna številka s podeliliko

Prikaži

▲ **Koordinate**

Koordinata:
Vnesite koordinato

Prikaži

Metodologija za določitev območij z zmanjšanim prirastnim potencialom gozdov zaradi posledic žleda in podlubnikov v letih 2014 in 2015

Zadnja večja motnja v slovenskih gozdovih je bil žled, ki je v kombinaciji s snegom in predhodnimi obilnimi padavinami, med 30. januarjem in 10. februarjem 2014 povzročil obsežne in raznolike poškodbe na pretežnem delu slovenskih gozdov. Žledu je v letu 2015, kot posledica velike količine poškodovanih iglavcev v gozdovih zaradi žleda, sledila obširna gradacija podlubnikov. Republika Slovenija se je odločila, da bo sanacijo gozdov, poškodovanih zaradi žleda in podlubnikov v letu 2014 in 2015, izvedla s sredstvi iz Programa razvoja podeželja (v nadaljevanju PRP 2014-2020). Ker je EU, ki določa izvajanje ukrepov PRP, določila, da se lahko izplačajo aktivnosti sanacije in obnove gozda samo na območjih, kjer je uničenega vsaj 20 % potenciala gozda, je bilo potrebno ta območja določiti. Oceno zmanjšanja prirastnega potenciala je izdelana na podlagi ocene poškodovanosti izdelane za potrebe priprave Načrta sanacije (2014), podatkov gozdne inventure na stalnih vzorčnih ploskvah, kjer je bilo za ta namen slučajnostno izbranih in v letu 2014 ponovno izmerjenih 983 SVP, in podatkov evidence v letu 2015 posekanega drevja, ki je posledica napada podlubnikov.

Zaradi specifične narave poškodb dreves, ki jih povzroči žled smo se pri določitvi zmanjšane prirastnega potenciala gozdov, ki izhaja iz poškodb zaradi žleda naslonili na zmanjšanje letnega volumskega prirastka, saj odlomljene veje oziroma deli krošenj na drevju, katerega posek ni neobhodno potreben, zaradi zmanjšanja asimilacijskega aparata pomembno prispevajo k zmanjšanju prirastnega potenciala gozdov. Tako smo najprej kvantificirali zmanjšanje letnega volumskega prirastka zaradi žleda poškodovanih ali uničenih dreves na SVP ter opredelili povezanost med zmanjšanjem prirastnega potenciala in oceno poškodovanosti gozdov, izdelano v okviru sanacijskega načrta. Na podlagi te povezave smo vsakemu odseku glede na oceno poškodovanosti določili stopnjo zmanjšanja prirastnega potenciala. Obširne sanitarne sečnje so, zaradi namnožitve podlubnikov v letu 2015, dodatno zmanjšale prirastni potencial gozdov. Zato smo za te odseke, podobno kot v primeru žledoloma, izračunali zmanjšanje prirastnega potenciala gozdov zaradi podlubnikov. V tem primeru smo kot cenilko vzeli kar sanitarni posek zaradi podlubnikov v letu 2015, zmanjšanje prirastnega potenciala pa izračunali kot količnik med sanitarnim posekom zaradi podlubnikov v letu 2015 in lesno zalogo sestojev v odseku. Pri določitvi območja z zmanjšanim prirastnim potencialom za 20 % in več smo na ravni odseka sešteli oceni izgube prirastnega potenciala zaradi žleda in zaradi namnožitve podlubnikov. Zaradi narave nastanka žleda v nekaterih primerih odseki niso enakomerno poškodovani po celi površini, pač pa so v nekaterih predelih poškodbe lahko močne, preostali deli odsekov pa so ostali neprizadeti. Skupna ocena poškodovanosti je v teh odsekih zato, kljub močno prizadetim sestojem v delu odseka, nižja od mejne povprečne vrednosti za celoten odsek. Za te odseke smo dodatno pregledali in izločili sestoje z zmanjšanim prirastnim potencialom za 20 % in več.